

Ting til legedom og
vern mot sykdom

Salten

Kristian Sandvik

Sandvik

Ytre Beiarn

8 1.

Ting til legedom og vern mot sykdom.

A. Ringer.

1. Det var å er tildels ennu mange som bruker ringer helst på fingrene mot gikt å lammelse i fingre å hender å føtter.
2. a) Mest glatte som giftringer men også andre rare formede ringer.
 - b) De kunde være av messing kobber sjeldnere av jern men ofte av edle metaller som sølv.
 - c) Enkelte kunde også være legeringer av flere metaller.
 - d) Serlig innskrift har jeg ikke sett men det er trolig at f.eks. "giktring" var innridset i enkelte ringer.
3. a) Det var mest hos de som hadde å brukte slike ringer at man fikk greie på hvor man kunde kjøpe slike ringer. Enkelte forretninger kunde også^a verte undergjørende ringer tilsalgs.
 - b) De fleste kjøpte vel ringene men prisen kjenner jeg ikke, enkelte lånte vel ringer for å prøve dem.
4. De blev vel magnitisert først å siden elektrisert uten at jeg kjenner behandlingsmåten.
5. Det var også store ringer som kunde brukes på både armer å ben.

2 net blad av Emne nr.43.Ting til legedom Till sp.5

5 40 Enten åpne eller tvundet sammen av metaltråd
å gjerne flere slags metaller i trådene.Ringene
blev for det meste smøyd om ben eller armer ja
også om livet.

b)Ringer av ben kjenner jeg lite til men det er tro
lig at også slike fandtes å bruktes. I almindelig
het var det mot gikt eller hekseskudd eller andre
vedvarende smerter alle slags ringer blev brukt.

B. Armbånd.

6. Man hadde også armbånd ,kjeder eller bånd om ar
mene for gikt å andre sykdommer.Disse kunde være
sammensatt av forskjellige perler helst av kobber
å muligens benbrikker.

7. Kan desverre ikke beskrive slike armbånd.

8. Antall perler m.v. kjenner jeg desverre ikke.

C.Hengesmykker.

9.a)Smykker i kjede rundt halsen var vel helst mot
ondt ialmindelighet eller mot onde makter.

b)Sink og kobberplater med huller i å filt imellem
kjennes lite.

c)Antagelig var de fleste i korsform.

d)Også syngen må man gå ut fra var i korsform.

D. Belter.

10.Det var også sådanne belter kobber å sinkplater
med filt imellem ,lagt i eddik å båret på bare
huden mot gikt og andre sykdommer. Endel var elek
triske med batteri for strøm, andre som nevnt for
å fuktes i eddike.

11.Slike belter kaltes elektriske belter eller også
giktbelter.

12.Elektrisk belte for strøm med batteri å bryter
for egulering av strømstyrken har jeg.Det har 6
batteri eller element å var veldig sterkt når a
strøm blev satt på .Som regel tålte jeg ikke all

- 3 dje blad av Emnr.nr.43.Ting til legedom Till.sp.12
- 12.strømmen.Dette belte fikk jeg i sin tid fra Oslo
vet ikke om sådanne kan skaffes nu.Beltet kostet
dengang kr.40.--.Det var mange penger dengang.
Beltet var serdeles bra for gikt å reamatisme.
- 13.Vet ikke om falk la armbånd eller hengesmykker i
eddike for gjøre disse sterkere i virkningen.

E.Øreringer.

- 14.Øreringer blev også brukt av menn:ringene var av
guld å skulde hjelpe for øinene når de randt med
vand.Såvidt jeg vet er det lenge siden de blev
brukt av men.Såvidt jeg vet er det lenge siden man
sluttet med det kanskje over 100 år.
Som ekstra kan jeg fortelle at jeg gar en slik
ørering av gull .Den er nu vel et hundrede år å
var brukt av en slektning av mig .Jeg arvet den
men det var to ,den andre er blitt borte i tidens
løp.Det var en onkel av mig som hadde den.
- 15.Disse ringer var tynne hvor de gikk inn i et hull
i øreflippen.Hullet blev stukket med en syl når
øret var klemt til det var følelsesløst.Så satte
de en trepinne i hullet å lot den være der til det
var grodd rundt hullet.Da satte de inn den ordinære
re ring av gull.
- 16.De hadde som regel ringer i begge ører.
- 17.Det var jo på en måte for å skjerpe synet når de
hindret at øinene randt fullt av vann.
- 19.Kvinner bar øredobber å ringer av gull ofte besat
med kostbare stener.Helst en mote sak eller pynt
for damene.

F.Forskjellige ting.

- 20.Det har gjennom tiderne vert brukt forskjellige
ting som omeletter for helbredens skyld eller til
beskyttelse mot onde makter.
- a) Rav var nok også brukt uten at jeg kjenner det.

4 de blad av Emne nr.43.Ting til legedom.Till sp.20

20 b)Hestekastanjer er lite ellr ikke kjent.

c)Likeså sjønøtter.

d)Det er et godt middel mot gikt å gå med en rå potet i lommen -bukselommen -til den er tørket eller utslitt.Så måtte man ta en ny.Det skal hjelpe påståes det å dette har holdt sig like til nu .Troen gjør underverker.Forøvrigt vites intet om noe serskilt efektif middel.

21.Det kan være mange andre ting som planter der virker på mange måter til helbredelse f.eks.gro-blad mot sår å forskjellige andre såkalte kjerring råder .Skal muligens komme tilbake til dette senere om det passer.

22.Alle ringer m.v. må vel nermost kalles amuletter eller tryllemidler. Alt som helbredet å var av markens grøde kalles helst "kjerringråd".

Notert efter beste kilder å sagn.

Kristian Sandvik.